

Van onder de wieken

Mrt/apr 2023

Er is altijd wat (maart 2023)

Wintertijd: rustig?

- We hebben op 4 maart de aangepaste naslag getest. Daarbij kwam weer een nieuw probleem tevoorschijn.
- Museumcommissie nog steeds actief.
- Ombouw van de platten naar betere inrichting voor molenwinkel functie.
- Op 22 april gaan we weer los voor een nieuw (zomer) seizoen van de molen en het graanmuseum.

Dat zijn zo in het kort de zaken waarover deze keer een en ander is te melden.

Naslag met nieuwe veer: problemen opgelost?

Op zaterdag 4 maart konden we de nu aangepaste veerstok voor de losbeitel van de naslag weer testen.

Vorige maand schreef ik dat deze veerstok toch nog een beetje te veel door veerde (oftewel te slap was om de losbeitel tijdens het aanslaan van de slagbeitel omhoog te houden).

De molenmaker heeft de veer meegenomen naar zijn werkplaats en met een extra essenhouten lat er bovenop versterkt. Zie foto:

Daarmee heeft de veer ongeveer een dubbele dikte gekregen.

Het duurt altijd even voordat we in het proces zo ver zijn dat er lijnmeel beschikbaar is voor de naslag (de tweede persing). Maar ons geduld werd beloond.

Vooralsnog zag het er goed uit. Zoals ik de volgende dag desgevraagd aan de molenmaker kon melden:

“De veerstok voldoet zoals het nu lijkt. Hij buigt tijdens het aanslaan van de slagbeitel iets naar beneden (losbeitel wil dus omlaag) maar nadat wat spanning is opgebouwd, houdt hij het. Heeft ook voldoende veerkracht voor het lossen.”

Iedereen dolblij dat het nu weer naar behoren werkte.

Echter: zaterdagavond kreeg ik nog een appje van de molenaars Maarten en Dick met de melding:

“Dirk, probleempje bij de naslag.” Met daarbij een foto.

Het stokje in de losbeitel wat met een touwtje verbonden is met de veerstok is uit de losbeitel getrokken. Daarbij is de losbeitel dus beschadigd. Het stokje was er helemaal uit. Voor de foto heb ik het even een beetje op zijn plek geplaatst. Je zult begrijpen dat je hier geen enkele kracht op kunt zetten om de losbeitel omhoog te houden.

Daarom dit gerapporteerd met het verzoek om aan de molenmaker om een oplossing te vragen. Simpelweg er weer inlijmen zal wel niet sterk genoeg zijn.

We hopen dat het bij de volgende keer olieslaan (1 april – nee, echt geen grap) weer goed te gebruiken is.

Malen in Woldzigt.

Ikzelf heb besloten te stoppen met de meelproductie. Molenaars Dick en Maarten nemen dat stokje van mij over.

Aangezien (mede door corona) al bijna 3 jaar geen graan (tarwe en rogge) mee is gemalen, was het zaak het hele maalkoppel en toebehoren grondig te reinigen.

De steen werd (na verwijderen van de steenkuip) gelicht en in alle hoeken en gaten schoongemaakt en aan een grondige inspectie onderworpen.

Bijna het hele koppel, inclusief de steenkuip met deksels is (voor de molen) nog vrij nieuw (van rond de eeuwwisseling).

Wat nog behouden was van eerder is de schuddebak. Die zorgt ervoor dat het graan vanuit de kaar (grote vierkante "trechter" met een voorraadjie graan) naar de opening in de ronddraaiende maalsteen wordt getransporteerd.

Voor het behoud is deze schuddebak in een grijs verleden voorzien van een zinkplaat op de bodem en extra plankjes tegen de zijkanten. Daar zit tegelijkertijd het probleem: hier zitten allemaal kieren in en in de zinkplaat zat ook een scheur. Daar gaat meelstof tussendoor en is dan voor schoonmaken onbereikbaar geworden. De meelwormen wisten deze plekjes echter wel te vinden.

Er zat niet anders op dan deze "extra's" uit de schuddebak te verwijderen:

Wat overbleef was een behoorlijk versleten schuddebak met daarin nog resten van spijkers en ook nog allerlei kieren:

Hiermee kunnen we niet meer op een verantwoorde wijze voldoen aan de eisen van de Voedsel en Waren Autoriteit ("de Warenwet"). Er zal dus een nieuwe schuddebak moeten komen.....

Museumcommissie inventariseert

Zo langzamerhand zijn we met de museumcommissie de inventarisatie aan het afronden.

Op bijna alle objecten is nu het NGM-nummer gezet. Zo ook op:

Ergens onderop staat nu: NGM287.

Herinrichting platten

Ook de herinrichting van de platten begint zijn voltooiing te naderen.

De balie heeft zijn vertrouwde plek (links direct naast de ingang) verlaten en is diagonaal naar de andere kant (achter de trap) verplaatst. Ook het gedeelte van de vloer waar de balie stond is nieuw in de lak gezet. Op het potje stond dat het "matte lak" is. Dat zal het na een tijdje belopen dan maar moeten worden.

Als alles klaar is, dan is het alleen nog maar mogelijk om de molen te betreden langs de "nieuwe" balie. Doorlopen zonder toegang te betalen wordt daarmee verhinderd. In de doorgang tussen de trap en de ingang naar de molen komt een glazen deur, die slechts van één kant af is te openen (de "uitgang" dus).

Vervolg: april

De losbeitel

Voordat er weer olie zou worden geslagen is de losbeitel hersteld door de molenmaker. Hij heeft een nieuwe houten pen gemaakt en deze dieper in het houten blok ingeboord.

Daarna is het uitgebroken gedeelte van de losbeitel weer vakkundig op zijn plaats gelijmd.

De houten veer van de naslag.

Vorige maand vertelde ik dat de nieuwe houten veer aan de verwachtingen voldeed. Helaas. Kennelijk is door het gebruik de veer toch wat minder "stijf" geworden. Het eerdere probleem met de naslag (te ver naar beneden drukken van de losbeitel) trad toch weer op.

Dit is opnieuw gerapporteerd aan de bouwkundige beheerder en de molenmaker. Op dit moment is nog niet bekend wat er aan gedaan gaat worden.

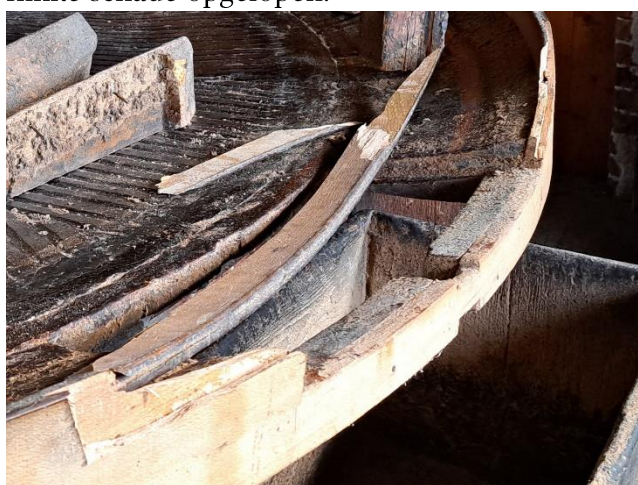
Nog meer tegenslag tijdens het olieslaan.

Het was géén 1 april grap. Aan het eind van het olieslaan op die datum ging het faliekant mis bij de kollergang. Hoe het zo heeft kunnen gebeuren? We weten het niet.

Tijdens het uitlaten van het gemalen lijnzaad is de zogenaamde aanstrijker gebotst tegen de rand van de houten omlijsting. Gevolg: de aanstrijker is uit elkaar gescheurd.

Ook de rand van de houten omlijsting heeft flinke schade opgelopen.

Wieringa Molenbouw, die het technisch en financieel beheer van de molen doet voor Het Drentse Landschap is op de hoogte gesteld. Zij willen eerst een uitvoerig onderzoek naar de oorzaak. Ook willen ze uitzoeken of er nog meer risico's zijn voor bijvoorbeeld uit het spoor lopen van de loeizware kantstenen (elk zo'n 3400 kg zwaar).

Het kan dus zijn dat het nog weer een tijdje gaat duren voordat we weer "lekker" aan de slag kunnen op de olieslag.

Grote schoonmaak

Voordat we de molen weer openstellen voor het publiek moet alles er weer spic en span bij staan. Daarom werden op zaterdag 8 april door een flink aantal vrijwilligers de molen + graanmuseum + platten + keuken + Meulenskaomer grondig gereinigd.

Niet alleen werd er hard gewerkt. Ook voor de inwendige mens was goed gezorgd. 's Morgens

begonnen we met een koffie of thee met door Aletta gemaakt appel-plaattaart.

Op de knietjes voor de balie (het hekwerk op de stelling).

Ook in de molen zelf werd overal op en achter geklommen.....

Tussen de middag werden de werkzaamheden nog weer onderbroken voor een pauze met soep en een broodje.

Activiteiten de komende periode:

Seizoensopening (feestelijk!)

- Zaterdag 22 april. De molen gaat open voor het zomerseizoen.
Vanaf deze dag is de molen weer te bezoeken op vrijdag-, zaterdag- en zondagmiddag van 13:30 – 17:00 uur.
Nadere berichtgeving volgt.

Olieslaan:

- **Zaterdag 6 mei 2023:**
Ook nu gaan we weer aan de slag met het olieslaan. Dit is nog onder voorbehoud. Zie het stukje over “tegenslag tijdens het olieslaan”. Naar we hopen gaat alles dan weer helemaal naar behoren functioneren en kunnen we gewoon “lekker slaan”.

Nationale Molendagen 2023

- Op zaterdag 12 mei is de molen geopend vanaf 11:00 uur tot 17:00 uur.
In het kader van de Nationale Molendagen wordt de hele dag olie geslagen. (Ook dit onder voorbehoud van herstel van de schade).
Leuk om dan de molen weer een keer te bezoeken. Voor de kinderen ligt een verrassing klaar.
- Op zondag 13 mei zijn we eveneens van 11:00 tot 17:00 uur geopend. Dan wordt geen olie geslagen, maar is een bezoekje aan de molen nog steeds de moeite waard.

Hartelijke groet vanuit Roden,
de molenaar en molenaarsvrouw,
Dirk Magré en Wilma Bruin.